

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 3349/13

לפני : כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופטת ד' ברק-ארז

המערער : דורון זהבי

נגד

המשיבה : מדינת ישראל - משרד הביטחון

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב
מיום 08.04.2013 בת.א. 41876-01-12 שניתן על ידי כבוד
השופטת דליה גנות

תאריך הישיבה : כ"ט בשבט התשע"ה (18.2.2015)
בשם המערער : עו"ד אפרים נוה ; עו"ד הילה בודיק קוכמן
בשם המשיבה : עו"ד ד"ר חיה זנדברג ; עו"ד אירית קלמן-ברום

פסק-דין

השופטת א' חיות:

ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב (השופטת ד' גנות) בו
נדחתה על הסף מחמת התיישנות תביעה נזיקית שהגיש המערער, לשעבר חוקר באגף
המודיעין בצה"ל, נגד המדינה.

רקע עובדתי

1. בשנת 1994 לכדו כוחות צה"ל את המחבל מוסטפא דיראני (להלן: דיראני)
בביתו שבלבנון והביאו אותו לחקירה בישראל בשל מעורבותו בכליאתו והחזקתו בשבי
של הנווט רון ארד. המערער המכונה "קפטן ג'ורג'" שירת באותה עת כחוקר באגף
המודיעין בצה"ל ובמסגרת תפקידו חקר את דיראני. כשש שנים לאחר מכן, בחודש
מרץ 2000, הגיש דיראני לבית המשפט המחוזי בתל-אביב תביעה בנזיקין נגד מדינת

ישראל בה טען, בין היתר, כי עבר עינויים בעלי אופי מיני על-ידי חוקריו ובראשם המערער (לעניין בירורה של תביעה זו ראו פסק הדין שניתן בדנ"א 5968/11 מדינת ישראל נ' דיראני (15.1.2015)). סמוך לאחר הגשת התביעה הורה הפרקליט הצבאי הראשי דאז (להלן: הפצ"ר) למשטרה הצבאית לפתוח בחקירה לבחינת טענותיו של דיראני ובחודש ספטמבר 2001 העביר הפצ"ר את חוות דעתו בנושא זה לראש אגף המודיעין בה צוין כי בחקירת המשטרה הצבאית לא נמצאו ראיות התומכות בטענות דיראני ומשכך אין מקום להעמיד את המערער לדין. עם זאת, ציין הפצ"ר כי מחומר הראיות עולה כי המערער נקט, לכאורה, בפעולות חקירה פסולות ובנסיבות אלו המליץ לשקול את שחרורו מצה"ל (להלן: חוות דעת הפצ"ר). המערער לא השלים עם חוות דעתו של הפצ"ר ובא-כוחו דיווח לפצ"ר בינואר 2002 על קיומן של קלטות הקשורות לחקירת דיראני. בעקבות דיווח זה החרמו חוקרי המשטרה הצבאית 46 קלטות הקשורות לפרשה ועוד באותו החודש עתר המערער לבית משפט זה בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק וביקש, בין היתר, לקבל לעיונו את כל חומר החקירה שנאסף בעניינו (בג"ץ 317/02). הפצ"ר הסכים, לפנים משורת הדין כדבריו, לאפשר למערער לעיין במלוא חומר החקירה על-מנת שיוכל להשיג על חוות הדעת בעניינו ובעקבות כך משך המערער את העתירה (להלן: העתירה הראשונה).

בינתיים החליטו מפקדיו של המערער על שחרורו משירות בצה"ל בחודש מאי 2002 ולטענת המדינה נתקבלה החלטה זו ללא קשר לחוות דעת הפצ"ר. המערער מצידו הגיש קבילה בעניין זה לנציב קבילות החיילים וכן הגיש עתירה נוספת בה ביקש להשהות את שחרורו למשך חודשיים עד לסיום בירור הקבילה (בג"ץ 4464/02 - להלן: העתירה השנייה). לאחר הגשתה ביקש המערער לתקן את הסעד המבוקש בעתירה השנייה ולהוסיף סעד המורה על ביטול ההחלטה שלא להאריך את שירותו. שחרורו של המערער לא עוכב והוא שוחרר מצה"ל ביום 3.6.2002. העתירה השנייה והבקשה לתיקונה נדחו ביום 26.6.2002 ובית המשפט קבע כי עתירה זו מיצתה את עצמה וכי למערער שמורה הזכות להגיש עתירה חדשה "אם קיימת לו זכות מהותית". בחודש אוקטובר 2002 אכן הגיש המערער עתירה נוספת שהופנתה נגד הפצ"ר ובה עתר, בין היתר, להעמידו לדין פלילי בגין העבירות שיוחסו לו, לכאורה, בחוות דעת הפצ"ר (בג"ץ 8980/02) (להלן: העתירה השלישית). עתירה זו נדחתה אף היא ביום 30.1.2003 ונקבע כי אין הצדקה להתערבות בהחלטת הפצ"ר שלא להעמיד את המערער לדין.

2. המערער שוחרר משירות בצה"ל ביוני 2002, כאמור, והחל לשרת כקצין במשטרת ישראל. כעשר שנים לאחר שחרורו, בחודש דצמבר 2011, שודרה במסגרת תכנית התחקירים "עובדה" קלטת המתעדת את חקירת דיראני בשנת 1994 (להלן: הקלטת). בקלטת נצפים שלושה חוקרים מאגף המודיעין ובהם המערער ומפקד יחידתו דאז, אשר נראה מאיים על דיראני. בתום שידור התכנית, פרסמה מערכת התוכנית "עובדה" את תגובתו של משרד המשפטים לשידור הקלטת בה נאמר כי: "זו הפעם הראשונה שגורמי החקירה, גורמי הפרקליטות הצבאית ופרקליטות המדינה נחשפים לקיומה של הקלטת הזו ולאור גילוי זה ישקלו אילו צעדים משפטיים יש לנקוט" (להלן: תגובת משרד המשפטים). זמן קצר לאחר שידור התכנית, בחודש ינואר 2012, הגיש המערער תביעה נזיקית נגד מדינת ישראל בטענה כי לא נפל רכב בהתנהלותו כחוקר, כי הופקר לגורלו וכי בשלב מסוים בחרה המדינה להתנער ממנו ולשחררו מצה"ל. המערער הכתיר את שידור התכנית וגילוי הקלטת כ"גולת הכותרת" של התביעה וגרס כי תוכנה מנקה אותו מכל חשד ואשמה. המערער הוסיף וטען כי בניגוד לטענת המדינה בעתירה הראשונה, היא לא העבירה לו את כל חומר החקירה והסתירה ממנו את הקלטת והתנהלותה בהקשר זה הסבה לו פגיעה חמורה.

3. המערער סיווג את תביעתו ב"תביעה לנזקי גוף" ובהינתן סיווג זה שילם עם הגשתה אגרה בסך 1169 ש"ח. בעקבות כך הגישה המדינה ביום 5.2.2012 בקשה אותה הכתירה כ"בקשה להורות על תשלום אגרה ולדחיית המועד להגשת כתב הגנה והבקשה לדחיית התביעה מטעמי התיישנות ב-30 יום לאחר שתשולם האגרה". בסעיף 20 לבקשה ציינה המדינה כי "האמור בבקשה זו מתייחס אך לשאלת האגרה ולא לטענות התובעים בתביעתם לגופה, טענות התובעים מוכחות מכל וכל כפי שיעלה בכתב ההגנה ובבקשה לדחייה על הסף מחמת התיישנות התביעה". בקשה זו הוכרעה על-ידי בית המשפט קמא רק ביום 20.7.2012 ובינתיים המשיך ההליך להתנהל, הוגשו בו כתבי טענות ובקשות וכן התקיימו בו דיונים (עליהם נעמוד בהרחבה בהמשך) והכל מבלי שהמדינה עתרה לסילוקה של התביעה על הסף מחמת התיישנות. זאת עד סוף חודש דצמבר 2012 עת הוגש על-ידי המדינה כתב הגנה מפורט בו כללה טענות מקדמיות לסילוק על הסף ובהן טענת התיישנות וטענת של היעדר עילה בשל קיומה של הוראת ייחוד עילה (סעיפים 93-113 לכתב ההגנה). בהחלטתו מיום 10.3.2013 הורה בית המשפט למערער להגיב לטענות המקדמיות וכן אפשר למדינה להשיב על טענות אלה (ראו התגובה מיום 17.3.2013 ותשובת המדינה מיום 21.3.2013). לעניין ההתיישנות טענה המדינה כי עילת התביעה של המערער נולדה לכל המאוחר עם סיום שירותו ביוני 2002 וכי משהוגשה בינואר 2012 יש לדחותה על הסף מחמת התיישנות. עוד טענה

המדינה כי מכל מקום היה על המערער להגיש את תביעתו הנזיקית במסלול הייחודי שנקבע לכך בחוק הנכים (תגמולים ושיקום) [נוסח משולב], התשי"ט-1959 (להלן: חוק הנכים) בציינה כי סעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות מדינה), התשי"ב-1952 (להלן: חוק הנזיקים האזרחיים) פוטר את המדינה מאחריות בנזיקין על נזקים שאירעו לכאורה לחייל בתקופת שירותו הצבאי ועקב שירותו הצבאי וחוסם כל תביעה בנזיקין כלפיה בגין נזקים נטענים אלו. עוד טענה המדינה כי הטענות שהעלה המערער באשר לפגמים שנפלו כביכול בהליך שחרורו דינן להתברר בהליך מנהלי. המערער טען מצידו כי טענת ההתיישנות לא הועלתה בהזדמנות הראשונה ועל כן דינה להידחות, ולחלופין טען לתחולתם של חריגים שונים הקבועים בחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958 (להלן: חוק ההתיישנות). לעניין ייחוד העילה טען המערער כי אין מדובר בתביעה על נזקים שאירעו בתקופת השירות הצבאי ועקב השירות הצבאי, ומכל מקום "חלק מראשי הנזק נשוא תביעתו ... ממילא אינם ברי פיצוי במסגרת חוק הנכים" וגם בשל כך יש להותיר את תביעתו ולא לדחותה על הסף, לטענתו. לעניין הפטור שבסעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים הוסיף המערער וטען כי חל במקרה דנן חריג שבסעיף 3 לאותו חוק בדבר "רשלנות שבמעשה".

פסק דינו של בית המשפט המחוזי

4. בית המשפט המחוזי דחה את התביעה על הסף מחמת התיישנות ובהתייחסו להשתלשלות העניינים בהליך קבע כי המדינה לא החמיצה את ההזדמנות הראשונה להעלות את הטענה. בית המשפט התייחס בהקשר זה לכך שבבקשה שהגישה המדינה ביום 5.2.2012 צוין על-ידה כי היא שומרת על זכותה לעתור לדחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות וכך צוין על-ידה גם בקדם המשפט שהתקיים ביום 7.3.2012. בית המשפט ראה להבחין בין המקרה דנן ובין המקרה אשר נדון ברע"א 4049/97 אסורנס ג'נרל דה פרנס נ' כונס הנכסים הרשמי, פ"ד נא(4) 716 (1997) (להלן: עניין אסורנס) בהדגישו כי בהבדל מעניין אסורנס שם נקבע כי הנתבעות החמיצו את ההזדמנות להעלות את טענת ההתיישנות, בענייננו לא העלתה המדינה במסגרת הבקשה לחיוב באגרה טענות לגוף התביעה. בבחינת למעלה מן הצורך, הוסיף בית המשפט וציין כי ככל שהמערער לא שילם את האגרה הנדרשת "ספק רב אם נכנס [התובע] ל'טרקלינו' של בית המשפט, בבחינת מי שהביא את עניינו בפני בית המשפט כדין" וממילא, כך קבע, אין להכביד על המדינה ולחייבה להעלות טענות מהותיות לגופה של התביעה, לרבות בקשה לסילוק על הסף, כאשר לא ברור אם המערער יעמוד על תביעתו וישלם את האגרה הכרוכה בכך. בית המשפט הוסיף ודחה את טענת המערער לתחולתם של

חריגים שונים הקבועים בחוק ההתיישנות, בקובעו, בין היתר, כי עילת התביעה לא נולדה במועד גילויה של הקלטת בשנת 2011 והיעדרה של קלטת זו לא מנעה מן המערער לטעון ולהוכיח את טענותיו. עוד קבע בית המשפט כי אין מדובר בתרמית או בהונאה כמשמען בסעיף 7 לחוק ההתיישנות וכי תגובת משרד המשפטים אינה מהווה "הודאה בקיום זכות" כמשמעה בסעיף 9 לחוק ההתיישנות.

מטעמים אלה כולם דחה, כאמור, בית המשפט המחוזי את תביעת המערער על הסף מחמת התיישנות. עם זאת ובבחינת למעלה מן הצורך, דחה בית המשפט המחוזי את טענת הסף הנוספת שהעלתה המדינה לעניין ייחוד עילה לפי חוק הנכים באמצע לעניין זה את טענות המערער לפיהן אין מדובר בתביעה על נזק שנגרם למערער "תוך כדי ועקב שירותו" בצה"ל וכן בהסתמך על הוראת סעיף 3 לחוק הנזיקים האזרחיים הקובעת כי הפטור הניתן למדינה בסעיף 6(א) לאותו חוק מפני תביעות נזיקין אינו כולל תביעות בגין "רשלנות שבמעשה". בית המשפט לא להכריע בטענת המדינה לפיה האכסניה המתאימה לבירור הטענות שהעלה המערער בכל הנוגע לפגמים שנפלו בהליך שחרורו מצה"ל, היא בהליך מנהלי. בית המשפט ציין בהקשר זה כי הטענה "מצריכה מחשבה והתייחסות" אולם נוכח דחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות אין צורך להכריע בה. לבסוף הביע בית המשפט את מורת רוחו מהתנהלות המדינה בכל הנוגע לגילוי הקלטת בצינו כי המדינה הגישה תצהיר לבג"ץ במסגרת העתירה הראשונה בו נטען כי אין בנמצא ראיות נוספות על אלה שנמסרו למערער אולם גילוי הקלטת בשנת 2011 מלמד "כי תצהיר זה לא כלל הצהרת אמת במקרה הטוב, ובמקרה הפחות טוב - הוא כלל הצהרה כוזבת". עוד ציין בית המשפט כי תגובת משרד המשפטים לגילוי הקלטת היא "תמוהה ומפתיעה על דרך ההמעטה". נוכח מורת רוחו מהתנהלות המדינה, כאמור, לא עשה בית המשפט המחוזי צו להוצאות אף שדחה את התביעה על הסף.

מכאן הערעור שבפנינו.

טענות הצדדים

5. המערער שב וטוען כי המדינה לא העלתה את טענת ההתיישנות בהזדמנות הראשונה אלא רק בחלוף כשנה תמימה מאז הגשת התביעה וכי במהלך תקופה זו התקיימו חמישה דיונים, הוגשה חוות דעת מומחה, ניתנו צווים לקיום הליכים מקדמיים והצדדים אף הופנו לגישור. המערער מוסיף ומלין על קביעת בית המשפט כי ספק אם נכנס ל"טרקלינו" של בית המשפט טרם שהוכרעה הבקשה לחיוב באגרה,

ולשיטתו די בפתחת ההליך ובתשלום האגרה על-פי סיווגו הראשוני על מנת שההליך ייחשב כהליך המתנהל כדין והלכה למעשה ההליך דנן אף התנהל במשך שנה ויותר עד מתן פסק הדין הדוחה את התביעה על הסף. לחלופין, שב המערער וטוען כי מרוץ ההתיישנות החל רק עם חשיפת הקלטת בדצמבר 2011 שכן חשיפה זו היא שיצרה את כוח התביעה הממשי בעניינו ובלעדיה לא ניתן היה להוכיח כי ממצאי חקירת המשטרה הצבאית שעמדו בבסיס חוות דעתו של הפצ"ר הם מסולפים. עוד טוען המערער כי הסתרת הקלטת על-ידי המדינה מהווה תרמית או הונאה, כמשמען בסעיף 7 לחוק ההתיישנות, וגם מטעם זה התביעה לא התיישנה והוא מציין כי אף שסבר כבר בשלב מוקדם יחסית כי המדינה מעלימה ממנו ראיות לא היה בידיו להוכיח זאת עד לשידור התוכנית "עובדה", אז התגלתה לו התרמית. המערער מוסיף וטוען כי יש להחיל בנסיבות העניין גם את החריג הקבוע בסעיף 8 לחוק ההתיישנות, ולקבוע כי הקלטת היא עובדה חיונית לביסוס עילת התביעה ועל כן העלמתה הביאה להתיישנות שלא מדעת. אשר לתגובת משרד המשפטים לגילוי הקלטת שב המערער וטוען כי מדובר בהודאה בזכות כמשמעה בסעיף 9 לחוק ההתיישנות, וגם בכך יש לטענתו כדי לבסס את המסקנה כי תביעתו לא התיישנה. לבסוף, מלין המערער על חוסר תום הלב שאפיין את התנהלות המדינה אשר הסתירה ראיות מהותיות ומשאלה נחשפו היא טוענת להתיישנות התביעה מבלי לאפשר לו להציג את טענותיו בפני בית המשפט. אשר על כן, עותר המערער לביטולו של פסק הדין הדוחה את התביעה על הסף מחמת התיישנות ולחלופין הוא עותר לכך שטענת ההתיישנות תתברר ותוכרע על-ידי בית המשפט המחוזי רק בתום ההליך ולאחר שמיעת הוכחות.

6. המדינה מצידה סומכת ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, ומוסיפה כי העלתה את טענת ההתיישנות בהזדמנות הראשונה במסגרת הבקשה לחיוב באגרה ולשיטתה די בכך שעמדה על זכותה להעלאת טענה זו על-מנת לקבוע שלא החמיצה את ההזדמנות הראשונה להעלאתה. עוד טוענת המדינה כי כל האירועים הנטענים על-ידי המערער אירעו לפני המחצית הראשונה של שנת 2002 ועל-כן התביעה שהוגשה בשנת 2012 התיישנה זה מכבר וגילוי הקלטת אינו דוחה את מרוץ ההתיישנות שכן הקלטת אינה חלק מעילת התביעה אלא ראייה בלבד להוכחתה. המדינה מדגישה כי תוכן הקלטת היה ידוע למערער בזמן אמת וכך גם כל העובדות והאירועים המופיעים בה, שכן הוא נטל בהם חלק והיה באפשרותו לטעון להתרחשותם לפני שנים רבות. מכל מקום, לשיטת המדינה תביעתו של המערער ונזקיו הנטענים מתבססים על התנהלותה של המדינה ויחסה כלפיו ולא על היעלמות הקלטת והוא חוזר בתביעה על טענות שכבר הועלו על-ידו בעבר. המדינה מוסיפה וסומכת ידיה על נימוקיו של בית

המשפט המחוזי בדחותו את טענות המערער בדבר התקיימות החריגים להתיישנות המנויים בסעיפים 6-9 לחוק ההתיישנות ומבקשת להבהיר כי אין לייחס לקלטת את המשמעות שמנסה המערער לייחס לה, שכן חוות דעתו של הפרקליט הצבאי הראשי וההליכים שננקטו נגד המערער התבססו על אירועים אחרים שאינם נוגעים למה שתועד בקלטת. אירועים אלה, כך נטען, שונים אמנם לחלוטין באופיים ובחומרתם מהמעשים שייחס דיראני למערער, אך מדובר באירועים חריגים כשלעצמם אשר הובילו את הפצ"ר להמליץ לנקוט בצעדים פיקודיים נגד המערער. מכל מקום, כך מוסיפה המדינה ומבהירה, צעדים פיקודיים אלה לא ננקטו בסופו של יום והמערער שוחרר מסיבות אחרות. לעניין הערתו של בית המשפט על התנהלות המדינה, טוענת המדינה כי המידע שנמסר לבית משפט זה בעתירה הראשונה לפיו למערער נמסר כל חומר החקירה לא נתמך בתצהיר וממילא שגה בית המשפט עת ייחס למדינה הגשת תצהיר שאינו אמת. מכל מקום, כך מוסיפה המדינה וטוענת, ההודעה לבג"ץ בדבר העברת כל חומר החקירה למערער התבססה על מידע שמסרו המשטרה הצבאית והפרקליטות הצבאית, ומתחקיר שנערך באגף המודיעין בצה"ל לאחר גילוי הקלטת בתוכנית "עובדה" עולה ההערכה כי המערער נטל את הקלטת לפני שחרורו מהמתקן בו הוחזקה והוסתרה על-ידו עד ליום בו החליט למסור אותה, ישירות או באמצעות שליח, לפרסום בתוכנית "עובדה" וכי הגורם היחידי שהיה לו אינטרס לפרסם את הקלטת הוא המערער.

7. בתשובתה לערעור שבה המדינה וטוענת עוד כי דין תביעתו של המערער להידחות על הסף גם מחמת היעדר עילה, בהינתן הוראות ייחוד העילה שבחוק הנכים בשילוב עם הוראת סעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים הפוטר את המדינה מאחריות בנזיקין על נזקים שאירעו לכאורה לחייל (המערער) "בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי". לשיטת המדינה שגה בית המשפט בקובעו כי טרוניותיו של המערער אינן מתייחסות לנזקים שנגרמו לו במהלך שירותו הצבאי ועקב שירותו הצבאי, שכן כל טענות המערער נוגעות לאירועים שאירעו במסגרת שירותו הצבאי ולנסיבות שבהן הסתיים השירות. משכך טוענת המדינה כי ההסדר היחיד שמכוחו יכול המערער לתבוע את המדינה ולקבל תגמולים הוא ההסדר הקבוע בחוק הנכים. עוד טוענת המדינה כי שגה בית המשפט בקובעו כי בהינתן טענות המערער לרשלנות מצד המדינה יש להחיל במקרה דנן את סעיף 3 לחוק הנזיקים סיפה, שכן קביעה זו מנוגדת להלכה שנפסקה בהקשר זה ברע"א 11990/04 מדינת ישראל נ' שוורץ (31.12.2008) (להלן: עניין שוורץ).

8. בתשובתו טוען המערער כי משהמדינה לא הגישה ערעור על פסק הדין אין לאפשר לה להעלות טענות שאינן מתיישבות עם הנמקתו של בית המשפט המחוזי

לדחיית התביעה על הסף. המערער מוסיף וטוען כי אין להחיל בעניינו את סעיף 6(א) לחוק הנזיקים או את ההסדרים הקבועים בחוק הנכים, שכן הוא אינו מלין על הנזק שנגרם לו בתקופת שירותו הצבאי ועקב שירותו הצבאי וכי מכל מקום לא הגיש תביעה לקצין התגמולים וחלק מראשי הנזק נושא התביעה (פגיעה בשם הטוב ולשון הרע, הוצאות מוגברות ועזרת צד ג', עגמת נפש, כאב וסבל, פיצויים עונשיים והוצאות שמירה ואבטחה) אינם בני פיצוי במסגרת חוק הנכים וגם מטעם זה אין להגביל את תביעתו לאותו המסלול.

דיון והכרעה

האם העלתה המדינה את טענת ההתיישנות בהזדמנות הראשונה ?

9. כלל ה"הזדמנות הראשונה" שבסעיף 3 לחוק ההתיישנות קובע כי "אין נזקקים לטענת התיישנות אם לא טען הנתבע טענה זו בהזדמנות הראשונה לאחר הגשת התובענה". בית משפט זה עמד לא אחת על תכליתו של הכלל האמור, אשר נועד למנוע מצב בו יעלה הנתבע בשלב מאוחר של ניהול ההליך טענת התיישנות העשויה לייתר את הדיון בתובענה כולה ויגרום בכך לניהול הליך סרק (ע"א 630/90 דו'נסקי נ' ארגון מובילי לוד, פ"ד מה(5) 370, 365 (1991); ע"א 9245/99 ויינברג נ' אריאן, פ"ד נח(4) 769, 784-785 (2004) (להלן: עניין אריאן)). במקרה דנן לא העלתה המדינה את טענת התיישנות בבקשה לחיוב המערער בתשלום האגרה. כל שזיינה באותו השלב הוא כי אין בהגשת הבקשה האמורה כדי לגרוע מטענות מקדמיות שיש באמתחתה, לרבות טענת ההתיישנות אותה היא מתכוונת להעלות בשלב מאוחר יותר. הצהרת כוונות כזו אינה עומדת בתנאי סעיף 3 לחוק ההתיישנות, לפיו על הנתבע לטעון במפורש ובמפורט את טענת ההתיישנות ולעתור לסעד המתבקש בעקבות כך. מסקנה זו מתחזקת בהינתן תכליתו האמורה של סעיף 3 לחוק ההתיישנות למנוע ניהולו של הליך סרק מקום שבו ניתן לסלק תביעה על הסף בשל התיישנות. טענת המדינה לפיה שמירה על זכות שקולה להעלאת הטענה כנדרש, אינה עולה בקנה אחד עם הגשתה של תכלית זו ומשכך אין לקבלה.

10. האם כקביעת בית המשפט המחוזי, די היה בהעלאת טענת ההתיישנות בשלב שבו הוגש כתב ההגנה (דצמבר 2012) על מנת לעמוד בדרישה להעלותה בהזדמנות הראשונה ?

המונח "בהזדמנות הראשונה" לא זכה לפרשנות חדה וברורה ונפסק כי אין להתוות בעניין זה נוסחה כללית וגורפת אלא יש לבחון כל מקרה לפי נסיבותיו (עניין אריאן, שם; עניין רוז'נסקי, שם; ע"א 9392/10 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' רסולי, פסקה 7 (4.7.2013) (להלן: עניין רסולי); ע"א 3599/94 יופיטר נ' בנק לאומי לישראל בע"מ, פ"ד נ(5) 427, 423 (1996) (להלן: עניין יופיטר); י' זוסמן סדרי הדין האזרחי 324-323 (מהדורה שביעית, 1995); טל חבקיץ התיישנות 101 (2014)). עוד נפסק כי בהינתן העובדה שדיני ההתיישנות חוסמים את זכות הגישה לערכאות, יש לפרש באופן מרחיב את המונח "בהזדמנות הראשונה" כך שישלול את העלאת טענת ההתיישנות אם הטענה לא הועלתה בהליכים מקדמיים שונים שהוגשו או התקיימו בתובענה, אפילו קדמו הליכים אלה להגשת כתב ההגנה מטעם הנתבע (עניין אריאן, בעמ' 785; ע"א 2008/07 לוטן נ' ידמייב, פסקה 43 (14.2.2011); עניין רסולי, פסקה 7; רע"א 901/07 מדינת ישראל – הועדה לאנרגיה אטומית נ' ליפל, פסקה 29 לפסק דינו של השופט י' עמית (19.9.2010); ע"א 9413/03 אלנקווה נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים, פסקאות 12-13 (22.6.2008)).

המערער מזה והמדינה מזה ביקשו לתמוך את טענותיהם בסוגית ההתיישנות על שני פסקי-דין של בית משפט זה. המדינה הסתמכה על פסק הדין בעניין יופיטר, בו נדון עניינו של תובע שהגיש בקשה לפטור מאגרה אשר נדחתה על הסף בהיעדר תצהיר תומך. הבנק הנתבע באותו מקרה לא היה צד לדיון בבקשה, לא קיבל את כתב התביעה וככל הנראה אף לא הגיב לבקשה. בערעור שהוגש בעניין זה התייחס בית המשפט לאופיה של הבקשה לפטור מאגרה וקבע כי הליך זה הוא בעיקרו הליך שבין המדינה לתובע, וכי הנתבע יכול היה להשמיע דברו אך אינו צד הכרחי או נחוץ להליך. עוד נקבע כי בהינתן אופיו ומהותו של הליך זה אין לראות בו הזדמנות ראשונה להעלאת טענת ההתיישנות. נסיבותיו של עניין יופיטר שונות מאלו שבעניינו ועל כן אין בו כדי לסייע למדינה. בעניינו המדינה כנתבעת היא שיזמה את ההליך הנוגע לתשלום האגרה ובקשתה נדונה לגופה. על כן, מכל היבט שהוא יש לראותה כמי שהייתה צד דרוש והכרחי לדיון באותה הבקשה. המערער מצידו שב ומפנה לעניין אסורנס, בו נדון עניינו של תובע שהגיש בקשה לפטור מאגרה ורשם בית המשפט המחוזי, בהחלטה במעמד צד אחד, פטר אותו מתשלום. המבקשות בעניין אסורנס, הגישו בקשה לביטול ההחלטה ולאחר דיון במעמד הצדדים, נותרה החלטת הפטור על כנה. ערעור ובקשת רשות ערעור על החלטת הפטור מאגרה נדחו. לאחר ההליכים הללו העלו המבקשות-נתבעות בעניין אסורנס טענת התיישנות בכתב ההגנה, ובית המשפט המחוזי קבע כי טענת ההתיישנות לא הועלתה ב"הזדמנות הראשונה" שכן היה באפשרותן להעלותה בעת

הגשת בקשת הביטול. המבקשות שם נסמכו אף הן, בדומה למדינה בפנינו, על פסק הדין בעניין יופיטר וטענו שאין לראות בבקשה לביטול ההחלטה כ"הזדמנות הראשונה" להעלאת טענת התיישנות. הטענה נדחתה על-ידי בית משפט זה אשר קבע כי יש לבחון כל מקרה על פי נסיבותיו ובמקרה שבפניו:

על-אף ההזדמנות הברורה שהייתה להן [למבקשות] לטעון נגד סיכויי התביעה להתקבל, וניצולן הלכה למעשה הזדמנות זו, הן לא טענו את טענת התיישנות, לא במפורש ואף לא ברמז. אין ספק, שבמסגרת טענותיהן נגד סיכוייה של התביעה נגדן, התבקש שיטענו גם את טענת התיישנות. אך הן לא ניצלו את ההזדמנות ולא טענו אותה.

11. במקרה דנן קבע בית המשפט המחוזי כי העלאת טענת התיישנות על-ידי המדינה בכתב ההגנה מקיימת את הכלל בדבר העלאתה בהזדמנות הראשונה וכי אין ללמוד מפסק הדין בעניין אסורנס לענייננו שכן בשונה מהמקרה שנדון שם בענייננו, לגישתו, לא העלתה המדינה טענות לגופה של התביעה והתייחסה אך ורק לצורך בחיוב המערער בתשלום אגרה. קביעה זו אינה נקייה מספקות בעיניי אך גם אם אניח לטובת המדינה כי הבקשה שהגישה לחייב את המערער באגרה לא הייתה "ההזדמנות הראשונה" להעלאת טענת התיישנות על ידה, אין בכך כדי להועיל לה. זאת משום שסקירת מכלול ההליכים שהוגשו והדיונים שהתקיימו בפני בית המשפט המחוזי טרם הגשת כתב ההגנה מוליכה אל המסקנה כי היו למדינה הזדמנויות לא מעטות להעלות את טענת התיישנות טרם העלאתה בדצמבר 2012 בכתב ההגנה והיא לא עשתה כן.

במהלך השנה שחלפה מאז הוגשה על-ידי המדינה הבקשה לחיוב המערער בתשלום אגרה (5.2.2012) ועד למועד שבו הוגש על-ידה כתב ההגנה (24.12.2012) התנהל למעשה בין הצדדים הליך פעיל אשר כלל הגשת בקשות שונות ודיונים שקיים בית המשפט במעמד הצדדים. כך למשל, הגישה המדינה ביום 28.2.2012 בקשה שכותרתה "בקשה דחופה לאיסור פרסום וקיום דיון בדלתיים סגורות במעמד צד אחד" אשר נתמכה בתצהירו של קצין ביטחון המידע של חיל המודיעין. בבקשה זו התייחסה המדינה לטענות המערער בכתב התביעה בציינה כי האירועים המדוברים מגלמים מידע מסווג ביותר ועתרה לאיסור פרסום, לקיום הדיון בדלתיים סגורות ולשמירת התיק בכספת בית המשפט. ביום 7.3.2012, קיים בית המשפט המחוזי קדם משפט בתביעה במהלכו ציין המערער כי הוא מבקש להגיש חוות דעת רפואית ובאת-כוח המדינה ציינה בתגובה כי "מבחינתי אם תצורף חוות דעת ויטענו ברצינות לנזק הנפשי ולא כפי שזה נטען כלאחר יד בכתב התביעה, יש להסביר את הקשר הסיבתי ואת הנזק הכספי

כולל הפסד השתכרות. זאת תביעה אחרת לגמרי". טענות אלה הן טענות מובהקות לגופם של דברים. באת כוח המדינה חזרה אמנם בהמשך דבריה שם על הצהרת הכוונות להעלות את טענת ההתיישנות בעתיד באומרה "אני שומרת גם על טענת ההתיישנות שאני חושבת שהיא טענה טובה" (שורות 18-21 לפרוטוקול הדיון מיום 7.3.2012), אך טענה כזו לא הועלתה ולא נטענה כנדרש גם באותו שלב. לאחר קדם המשפט הגיש המערער חוות דעת רפואית מטעמו וביום 10.5.2012 הגיש בקשה לאסור על נציגי המדינה להיפגש עם מפקדו במשטרת ישראל. המדינה הגישה ביום 15.5.2012 תגובה מפורטת לבקשת המערער בה התייחסה, בין היתר, לטענות שהעלה בכתב התביעה והכחישה אותן (ראו סעיף 7 לתגובת המדינה מיום 15.5.2012, מוצג מע/17). בדיון שקיים בית המשפט ביום 20.5.2012 הוסיפה המדינה והתייחסה לחוות הדעת הרפואית שהגיש המערער (שורות 11-12 לפרוטוקול הדיון מיום 20.5.2012) וכן לנסיבות פנייתה למפקדו. לאחר שבית המשפט קיבל את בקשת המערער ואסר על המדינה להיפגש עם מפקדו במשטרה או לעשות שימוש בתיקו האישים בצה"ל ובמשטרה, אף הגישה המדינה בעניין זה בקשת רשות ערעור (רע"א 4826/12, ראו מוצג מע/19) שהתקבלה ביום 7.8.2012.

12. ההליכים השונים שתוארו עד כה אינם ממצים את מלוא כתבי הטענות והדיונים שהתקיימו בהליך בשלב שקדם להגשת כתב-ההגנה ולהעלאת טענת ההתיישנות במסגרתו ואליהם ניתן להוסיף הגשת תחשיבי נזק לצורך פשרה; הליך גישור שהצדדים ניהלו; החלטה מפורטת לעניין האגרה מיום 20.7.2012; וכן בקשות לתיקון כתב התביעה ולמתן אורכה לתשלום האגרה. אך הסקירה התמציתית של ההליכים השונים שהתנהלו טרם העלאת טענה מפורשת להתיישנות בכתב ההגנה ממחישה היטב כי בניגוד לקביעתו של בית המשפט המחוזי, החמיצה המדינה את ההזדמנות הראשונה להעלאת טענת ההתיישנות. מסקנה זו מתיישבת עם התכלית שביסוד כלל "ההזדמנות הראשונה" עליה עמדנו לעיל והיא - מניעת ניהול הליך סרק, וכן עם הגישה המרחיבה את גדר המקרים אשר יש לראותם כ"הזדמנות ראשונה" להעלאת הטענה. בשולי הדברים יצוין כי בניגוד לקביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה אין התובע נכנס ל"טרקלינו" של בית המשפט כל עוד לא שולמה על-ידו האגרה הנדרשת, כבר נפסק לא אחת כי "אי תשלום אגרה במועד אינו מאיין את קיומה של התובענה ופגם זה אינו פגם היורד לשורש העניין" (רע"א 3601/13 רשות שדות התעופה בישראל נ' שיף, פסקה 6 (23.5.2013) והאסמכתאות שם). עוד נפסק כי הסמכות למחוק תובענה בשל אי תשלום אגרה מספקת היא סמכות שבשיקול הדעת (שם). בענייננו מדובר בתובע אשר סיווג תחילה את תביעתו כ"תביעה לנזקי גוף" ושילם אגרה בהתאם

ומשקיבל בית המשפט בהחלטתו מיום 20.7.2012 את טענת המדינה לפיה סיווג זה אינו תואם את מהות התביעה, שילם את יתרת האגרה המגיעה. אך בתקופת הביניים, המשיך בית המשפט המחוזי עצמו לנהל את ההליכים בתביעה זו כסדרם.

מטעמים אלו, אני סבורה כי יש לקבל את הערעור ככל שהוא נוגע לסוגית ההתיישנות ולקבוע כי המדינה החמיצה את ההזדמנות להעלות טענה זו. בהינתן המסקנה אליה הגעתי, מתייתר הצורך לדון בטענות שהעלה המערער לעניין תחולתם של החריגים השונים הקבועים בחוק ההתיישנות.

13. בתשובתה לערעור שבה המדינה והעלטה טענות סף נוספות שהועלו על-ידה בבית המשפט המחוזי אותן דחה לאחר שדן בהן למעלה מן הצורך. כוונתי לטענות הנוגעות לייחוד העילה לפי חוק הנכים ולפטור המוקנה למדינה בסעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים. טרם שאפנה לדון בטענות אלה, יש להסיר מן הדרך את טענת המערער לפיה אין המדינה רשאית להעלות בתשובה לערעורו משלא הגישה ערעור מטעמה. הלכה פסוקה היא כי משיב בערעור שזכה בדיון אינו יכול אמנם להגיש ערעור ולעתור לשינוי ההנמקה, אך משהוגש ערעור על-ידי הצד שהפסיד, אין מניעה כי המשיב יתמוך בתוצאה שאליה הגיע בית המשפט קמא מנימוקים אחרים (תקנה 454 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984; יואל זוסמן סדר הדין האזרחי 840-841 (מהדורה שביעית, 1995); ע"א 4440/12 חלה נ' כהן, פסקה 6 (8.12.2013); ע"א 670/79 הוצאת עתון הארץ בע"מ נ' מזרחי, פ"ד מא(2) 169, 188 (1987)).

ייחוד העילה לפי חוק הנכים

14. סעיף 6 לחוק הנזיקים האזרחיים מורה כי:

6. (א) אין המדינה אחראית בנזיקים על חבלה שנחבל אדם ועל מחלה או החמרת מחלה שנגרמו לו בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי.
(ב) "שירות צבאי", בסעיף זה, פירושו כבחוק הנכים (תגמולים ושיקום), תש"ט-1949.

הוראה זו המקנה למדינה פטור מאחריות בנזיקין מקיימת יחס של "כלים שלובים" עם ההוראות המקנות לנפגע סעד בגדר חוק הנכים, במובן זה שהזכות לקבלת סעד על פי חוק הנכים "מרוקנת" את יכולתו של הנפגע לתבוע את המדינה בנזיקין.

עמד על כך חברי השופט פוגלמן ברע"א 7097/10 זכאי נ' מדינת ישראל (24.1.2012)
(להלן: עניין זכאי) בצינו:

ההסדרים הקבועים בחוק הנכים מקנים לאדם שנפגע במהלך שירותו הצבאי, זכות לקבל תגמולים והטבות מהמדינה. יחד עם זאת, סעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים מקנה למדינה חסינות מפני תביעה נזיקית הנובעת מאותן עילות. כך, בכל מקרה הנופל בגדרו של חוק הנכים, קמה למדינה חסינות בנזיקין (...) מתן חסינות למדינה מפני תביעות נזיקין, מקום שבו קיים סעד לתובע בגדר חוק הנכים, היא התכלית הפרטיקולרית של הוראת סעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים. (עניין זכאי, פסקה 12; ראו גם: רע"א 11990/04 מדינת ישראל – משרד הבטחון נ' פלונית, פסקה 4 (31.12.2008); ע"א 507/79 ראונדאף נ' חכים, פ"ד לו(2) 799, 757 (1982)).

בכך מתבטא העיקרון של ייחוד העילה מכוח חוק הנכים. על כן, כאשר מוגשת תביעה בנזיקין הנוגעת למי ששירת שירות צבאי כהגדרתו בסעיף 6(ב) לחוק הנזיקים האזרחיים, והמדינה מעלה כבעניינו טענה בדבר ייחוד העילה מכוח חוק הנכים שומה על בית המשפט לבחון היטב שמא העילה הנטענת באותה תביעה נתייחדה לתובע על פי חוק הנכים ועל-כן נתרוקנה עילתו על פי דיני הנזיקין (ראו עניין זכאי, שם; ע"א 6812/94 שמעון נ' ד"ר רביי (24.9.1996); עניין זכאי; דנ"א 1146/12 זכאי נ' מדינת ישראל – משרד הביטחון (1.4.2012); עניין שוורץ; השוו: ישראל גלעד דיני נזיקין-גבולות האחריות כרך ב' 666 (2012)). לצורך כך יש לבחון, בין היתר, את היקף התפרשותו של המונח "עילה" בהקשר זה וכבר נפסק כי המונח "עילת תביעה" מופיע בדין הישראלי בהקשרים שונים והוא איננו חד משמעי ועשוי להתפרש באופן שונה על פי ההקשר שבו הוא מופיע. על-כן הגדרתו לעניין פלוני יפה לעניין זה בלבד (ראו ע"א 7401/00 יחזקאלי נ' עו"ד גלוסקה, כונס נכסים, פ"ד נז(1) 289, 309 (2003); אורי גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי, 165-167 (מהדורה אחת עשרה, 2013)).

15. בעניינו, נראה כי העיקרון בדבר ייחוד העילה מכוון לחול על נזקי גוף הנובעים מאירוע שהתרחש בעת השירות הצבאי ועקב השירות הצבאי. על כך ניתן ללמוד מהגדרת המונח "נכות" המזכה בתגמולים על פי חוק הנכים בשילוב עם הוראת הפטור שבסעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים. שתי ההוראות הללו מתייחסות לחבלה, מחלה או החמרת מחלה אשר נגרמו לאדם "בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי" (ולמען הסר ספק יודגש כי המונחים "חבלה" ו"מחלה" מתייחסים גם לפגיעה נפשית ולא רק לפגיעה פיזית). על כן, אין הנפגע בנסיבות אלה יכול להישמע בתביעה

נזיקית נגד המדינה לפיצוי בגין נזקי הגוף שנגרמו לו (ע"א 7468/10 פלוני נ' מדינת ישראל (25.12.2011)). לעומת זאת ככל שמדובר בהתרחשות שאירעה בתקופת השירות הצבאי ועקב השירות הצבאי אשר לא גרמה לנזק גוף אלא לנזק אחר כי אז אין תחולה לעקרון ייחוד העילה משום שאותה התרחשות אינה בת פיצוי על פי חוק הנכים ומשכך אין מוקנה למדינה פטור בגינה על-פי סעיף 6 לחוק הנזיקים האזרחיים (ראו והשוו: ע"א 9878/06 עמית נ' מדינת ישראל-משרד הביטחון, פסקה 17 (30.12.2008)).

במקרה שלפנינו מעלה המערער בתביעתו ערב רב של טענות ובהן טענות לנזק גוף (נכות נפשית), טענות בעילה של לשון הרע ודרישה לפיצוי בגין הפגיעה שנגרמה לשמו הטוב וכן טענות לשחרורו מן השירות הצבאי שלא כדין ולנזק כלכלי והפסד הכנסה שנגרמו לו כתוצאה מכך. המכנה המשותף לכל הטענות כולן הוא העובדה כי הן צומחות, לכאורה, ממה שמכונה על-ידי המערער באופן כוללני כ"פרשת דיראני" (ראו למשל סעיף 158 לכתב התביעה המתוקן). בניגוד לקביעתו של בית המשפט קמא, מדובר בפרשה שהתרחשה בעת שירותו הצבאי של המערער והנזקים שהוא טוען להם בשל התנהלות המדינה באותה פרשה קשורים, לכאורה, בקשר סיבתי לשירותו הצבאי. משכך יש לראותם כנזקים שנגרמו "עקב השירות הצבאי", ככל שיוכחו. אך כפי שצוין לעיל, אין די בכך שמדובר בעילה שקמה בעת השירות הצבאי ועקב השירות על מנת להחיל לגביה את עקרון ייחוד העילה על-פי חוק הנכים וכפועל יוצא מכך את הוראת הפטור שבסעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים. תחולתם של אלה מותנית בכך שמדובר בעילה נזיקית אשר כתוצאה ממנה סבל התובע "נזק גוף". לעומת זאת, תביעה בגין פגיעה בשמו הטוב של אדם, גם אם קרתה בעת השירות הצבאי ועקב השירות הצבאי, ככל שהנזק הנטען בגינה אינו נזק גוף, לא תדחה על הסף בשל עקרון ייחוד העילה ובשל הפטור האמור, בהיעדר תרופה לנזק כזה על פי חוק הנכים. הוא הדין למשל בנזק רכוש הנגרם לאדם בעת שירותו הצבאי ועקב שירותו הצבאי וניתן לחשוב על דוגמאות נוספות.

אשר על כן, ככל שהעילה אשר בגינה תבע המערער מתכנסת לנזק גוף שנגרם לו, על כל ראשי הנזק הנובעים ממנו והנלווים אליו, דין התביעה להידחות על הסף בשל עקרון ייחוד העילה והפטור הנתון למדינה בסעיף 6(א) לחוק הנזיקים האזרחיים. לעומת זאת - ומבלי להביע כל עמדה לגוף הטענה - ככל שמדובר בנזק כספי שנגרם למערער בגין לשון הרע שאינו קשור בכל צורה ואופן לנזק הגוף הנטען על-ידו, אין מקום לדחיית התביעה על הסף.

16. בשולי הדברים ונוכח טענה חלופית שהעלה המערער בענייננו אותה קיבל בית המשפט המחוזי, אף כי למעלה מן הצורך, מן הראוי לציין כי בניגוד לעמדת המערער סעיף 3 לחוק הנזיקים המסייג את חסינות המדינה לגבי "רשלנות שבמעשה" אינו שולל את החסינות הקבועה בסעיף 6(א) לאותו חוק. עמד על כך בית משפט זה בעניין שוורץ בקובעו כי "קביעת אחריות של המדינה לגבי 'רשלנות שבמעשה' אינה שוללת את ההוראה שבסעיף 6(א) לחוק אחריות המדינה, לפיה אין המדינה אחראית בנזיקין כאשר מדובר בחבלה, מחלה או החמרת מחלה שנגרמו בתקופת השירות הצבאי ועקב השירות" (עניין שוורץ, פסקה 5). עוד ראוי להוסיף בשולי הדברים כי במסגרת הערעור דנן לא ניתן היה לדון ולהכריע באחת הטענות שהעלתה המדינה בפני בית המשפט המחוזי והנוגעת לפרק בתביעת המערער הנוגע לפגמים שנפלו, לכאורה, בהליך שחרורו מצה"ל ולנזק הכלכלי שנגרם לו לטענתו עקב כך (ככל שאינו נוגע לנזקי הגוף שנגרמו לו, לטענתו). המדינה טענה בהקשר זה בפני בית המשפט המחוזי כי טענות אלה דינן להתברר בהליך מנהלי אך נוכח התוצאה שאליה הגיע, בחר בית המשפט המחוזי שלא להכריע בכך. המדינה לא העלתה טענה זו בתשובתה לערעור ועל כן לא ראינו מקום להידרש אליה, אך משנתקבל הערעור באשר לדחיית התביעה על הסף מחמת התיישנות ומשאציע לחבריי להחזיר את התביעה בחלקה לדיון בפני בית המשפט המחוזי, יהא עליו להידרש גם לטענה זו ולהכריע בה.

17. סיכומם של דברים - נוכח המסקנות שאליהן הגעתי כמפורט לעיל, אציע לחבריי לדחות על הסף את תביעת המערער ככל שהיא נסמכת על נזקי גוף שנגרמו לו ב"פרשת דיראני" על כל ראשי הנזק הנובעים מהם והנלווים להם. עוד אציע כי יתרת התביעה תוחזר אל בית המשפט המחוזי כדי שידון בה על פי כתב תביעה מתוקן שיהיה על המערער להגיש בהתאם למועדים ולסדרי הדין שיקבע בית המשפט המחוזי לעניין זה. כמו כן, אציע כי במסגרת הדיון ביתר התביעה כאמור יידרש בית המשפט המחוזי גם לטענה שהעלתה המדינה הנוגעת להליך המתאים שבו יש לברר את הטענות שהעלה המערער בדבר הפגמים שנפלו, לכאורה, בהליך שחרורו מצה"ל ודרישותיו לפיצוי בגין כך. לבסוף ונוכח התוצאה שאליה הגעתי אציע לחבריי שלא לעשות צו להוצאות.

ש ו פ ט ת

אני מסכימה.

ש ו פ ט ת

השופט ע' פוגלמן:

אני מסכים.

ש ו פ ט

הוחלט כאמור בפסק-דינה של השופטת א' חיות.

ניתן היום, כ"ט בתשרי התשע"ו (12.10.2015).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת